

Prædiken til 1. s. i advent 2020. Salmer: 84, 80, 82, 75, 74/89.

De bibelske tekster til 1. søndag i advent byder på to forskellige, endda påfaldende forskellige forestillinger om det guddommelige. Især om, hvordan mennesker skal forholde sig i mødet med det. Forberede sig på det.

I den gammeltestamentlige salme lyder spørgsmålet frygtsomt: *Hvem kan drage op til Herrens bjerg, hvem kan stå på Hans hellige sted?* Og svaret er, at det kan kun den, *som har skyldfrie hænder og et rent hjerte, den, som ikke farer med løgn og ikke sværger falsk.* Det handler med andre ord om en forudgående moralsk renselsesproces.

Paulus fortsætter i samme boldgade i brevet til menigheden i Rom. Også han ser betingelsen, for at mennesker kan møde det guddommelige, i, at de udviser en pletfri moral: *Natten er fremrykket, dagen er nær,* skriver han, og med dagen tænker han på dagen for Kristi genkomst og verdensdommen. *Lad os da aflægge mørkets gerninger,* fortsætter han, *og tage lysets rustning på. Lad os leve sømmeligt, som det hører dagen til, ikke i svir og druk, ikke løsagtigt og udsvævende osv.*

Lidt mærkeligt at skulle høre det lige netop fra Paulus. For det er ikke, fordi Paulus ikke har hørt om det kristne menneskes frihed. Heller ikke, fordi han ikke – i øvrigt mere end nogen anden - forsvarer den frihed over for de konservative modstandere. Det gør han.

På papiret. Problemet er bare situationen, den opgave han aktuelt står over for: Med sin omfattende korrespondance og hektiske rejseaktivitet er han i færd med at bygge en institution op, det der senere skal blive kirken, og i den forbindelse er det tydeligt, at han er bange for, at friheden skal stikke af, og det hele blive for sjovt. Hvis ikke den spirende organisation bliver holdt sammen af et sæt ensartede adfærdsregler. På papiret er der ingen grænser for den frihed, der skal herske blandt de kristne. I praksis, når det gælder, hvad der skal til for at etablere kristne menigheder, bygge en organisation op og holde sammen på den, er han en strammer, der går ind for social kontrol med medlemmerne. I det stykke findes, i parentes bemærket, faktisk eksempler på, at Paulus senere hen kommer til at levere inspiration til en gren af virksomhedsfilosofien, nemlig den der som ideal har, at virksomhedens ansatte fungerer som én samlet lydefri krop stramt orkestreret af et fælles tanke- og værdisæt.

Det var den ene forestilling, vi præsenteres for i dag, hvor altså menneskers syndfrihed, en pletfri vandel, betragtes som den afgørende betingelse for at kunne stå i forbindelse med den

guddommelige verden. Der skal virkelig kigges indad, her. Den anden forestilling møder vi så i dagens evangelietekst, i fortællingen om Jesu indtog i Jerusalem få dage før påske. Jesus som det guddommelige repræsentant på jorden ridende på et æsel. Jesus som Gud i kød og blod. Her melder historien ikke noget om, hvordan vi skal være i mødet med det guddommelige. Kun noget om, hvordan det guddommelige er i sit møde med os. Og hvilken forskel!

Sig til alle og enhver, der vil høre: Se, din konge kommer til dig, sagtmødig, ridende på et æsel og på et trækdyrs føl...

Alt i beskrivelsen af Jesu indtog samler sig om det ene ord *sagtmødig*. Og så meget kan man vel med sikkerhed udlede af det ord, at det guddommelige i skikkelse af æselrytteren ikke møder op med moralsk fordømmelse, bål og brand og en påberåbelse af en sandhed, alle nu skal rette ind efter, men med et ønske om at være til for verden, forene sig med den og tjene den.

Nu kunne man vel godt have den beskedne forventning til teologerne, al den stund de hverken skal bruge tid på at klimasikre landet, finde vacciner, aflive mink, genopfinde stabiliteten i centraladministrations embedsværk eller løse andre påtrængende samfundsopgaver og således skulle have tid nok til at rydde op i kirkens mest elementære begreber, at de med deres lange uddannelse på et eller andet tidspunkt var blevet enige om at besvare det relativt simple spørgsmål: Hvilken af de to forestillinger om Gud, og vores situation i forhold til det guddommelige, skal gælde i kirken.

Men desværre nej! På det punkt er menigheden stadig overladt til sin egen mavefølelse, eller sunde fornuft. Stadig vælter konflikten – for det er jo en konflikt mellem diametralt modsatte forestillinger – frem.

På den ene side har vi den opfattelse, at evangeliet skal møde verden – ja, med Guds nåde og tilgivelse selvfølgelig, men dog i sidste ende – med bedrevindende dom. Med fordømmelse af en modernitet, der ikke vil vide af lydigheden mod Gud og derfor sælger sig til selvisheden, den åndløse materialisme og fremskridtstroen. Med overbevisningen om, at der ingen sandhed findes i tidsånden eller i mennesker. At sandheden kun findes i evangeliet, i Ordet om Kristus, som derfor er menneskers eneste redning. Igen handler det om at kigge indad og erkende synden. Eneste forskel til den politiske verden er, at politikerne trods alt er mere ærlige og ikke gør sig den ulejlighed at pynte fordømmelsen – den ene parts fordømmelse og forkætring af den anden – op med tilgivelse.

På den anden side har vi så den opfattelse, der er formet i billedet af æselrytteren. Her er der ingen forestilling om en guddommelig sandhed, der hoverer over verden og møder den med dom for dens moralske fejl og mangler. Om en sandhed, der er lige så tidløs, som den er behagelig fri af virkeligheden og ansvaret for den. Alt det er taget af bordet. Med historien om æselrytteren er vi i noget helt andet. Det, beretningen om Jesu indtog fortæller, er, at virkeligheden findes, at den virkelighed er menneskers (uden yderligere fordømmelse, for den er grum nok i sig selv), og at Gud går ind i den virkelighed sammen med menneskene for at dele den med dem.

Som nævnt, når det gælder valget mellem de to tilgange til det guddommelige, er enhver fortsat overladt til sin egen mavefornemmelse eller sunde fornuft. Og det bliver en udfordring 1. søndag i advent, hvor vi fejrer begyndelsen på et nyt kirkeår. For hvad skal der til for, at alting kan blive nyt, som teksterne i adventstiden lover os, at de skal blive?

Hvad nyt kommer der ud af, at vi råber og skriger i munden på hinanden, idet vi hver især gør krav på at have sandheden, som om sandheden findes i et rent destillat uafhængig af den fælles virkelighed og det fælles ansvar. Som om der findes en sandhed, der i Guds eller retfærdighedens eller besserwissernes navn kan trækkes ud af det fælles ansvar og tjene parterne til selvretfærdig pynt i indbyrdes stridigheder. Den slags gør ikke verden ny. Den slags er til gengæld garanti for, at alt bliver ved det gamle.

Lad os i stedet forestille os dagens evangelium i billedet af et venskab: Jeg har ikke brug for, at min ven fortæller mig om sneen, der faldt i fjor. Om alt det, jeg har gjort forkert. Om de anderledes kloge valg, jeg skulle have truffet. Det bærer jeg altid selv på. Det er det første, jeg tænker på, når jeg vågner om morgenen, og det sidste, der fylder mit hoved, inden søvnen tager over. Uden, at det jo nogensinde har ændret noget som helst. Jeg har derimod brug for en ven, der deler den virkelighed, der blev min, med mig; en ven, der har tillid til mig trods alt det, der kunne have været anderledes, og med sin tillid fylder mig med håb og fortrøstning til det, der måtte komme.

Det vil være noget nyt. Det vil gøre usigeligt godt.

Og en sådan ven tror jeg, at verden har i æselrytteren. Derfor: Glædeligt nytår! Glædelig advent!
Amen.

